

VIRKSOMHETSPLAN 2021-2026

Hamar Gårdsbarnehage og Ajer gårds- og familiebarnehage

Innhold

Innhold	2
Presentasjon av Hamar Gårdsbarnehage og Ajer gårds – og familiebarnehage.....	3
Barnehagens lovgrunnlag.....	4
Virksomhetsplan og årsplan.....	5
Barnehagene i Hamar kommune	6
Hamar gårdsbarnehage satsningsområde	8
Barnehagens verdigrunnlag	10
Barnehagens innhold og formål	12
Barnehagens fagområder.....	14
Barnehagens arbeidsmåter	23
Barns medvirkning	24
Foreldrenes medvirkning	25
Samarbeidsutvalget - SU	26
Overganger.....	26
Andre samarbeidspartnere	28

Røde Epler: 98 81 95 58

Grønne Epler: 94 81 93 26

Liljebloomsten: 94 13 01 22

hamargaardsbarnehage@gmail.com

www.barnehage.hamar.no

Hamar gårdsbarnehage

PRESENTASJON AV HAMAR GÅRDSBARNEHAGE OG AJER GÅRDS – OG FAMILIEBARNEHAGE

Vår visjon i barnehagen er at i Hamar gårdsbarnehage skal alle oppleve glede, omsorg, vennskap, lek og læring med hovedtyngde på natur og miljø.

Hamar gårdsbarnehage og Ajer gårds- og familiebarnehage er en privat barnehage som holder til på Ajer gård på Hamar vest. Adresse Aluvegen 91, 2319 Hamar.

Solfrid og Leslie Goldsack kjøpte gården sommeren 2005 og startet privat barnehage januar 2006. Solfrid er barnehagelærer og Leslie er småbarns pedagog. De startet barnehagen januar 2006. Leslie er blitt pensjonist, men er vikar når det trengs.

Barnehagen disponerer 9 mål tomt på Hamar vest. Flere inngjerdede lekeområder og stor eplehage. Gården består av fire bygninger på gården: Hovedhuset, Kårhuset, Stallen og Stabburet.

Liljebloomsten 0-2 åringer holder til i hovedhuset. Epleblomsten 2-6 åringer holder til i Kårhuset. Epleblomsten er delt inn i Grønne Epler 2-3 åringer, Gule Epler 3-4 åringer og Røde Epler 3-6 åringer.

Uteområdet:
Området bak hovedbygningen som vi kaller eplehagen. Der er det mange gode eple og plommetrær barna koser seg med.
Vi har et Grillhus som ligger ved siden av vår egen alle tiders akebakke/løpebakke.
Leke området i midten kaller vi tunet.
Så har vi et område foran stabburet med klatreleker.

Baksiden av kårhuset har vi et lekeområde med lekeapparater.

Barna dyrker en del egne grønnsaker som er plassert på vei inn til kårhuset. Tomater, jordbær, kål, gulerøtter og my mer. Potetene vokser i eplehagen.

På andre siden av uteområdet vårt er det en kommunal lekeplass som vi låner til å spille fotball og gå på skøyteis om vinteren.

I nærheten har vi variert bebyggelse og fine turområder. Barna går blant annet tur til skogen Klukhagan og lekeplasser som ligger i området.

På gården har vi kaniner og en katt. Etter hvert får vi marsvin og akvarium. Hver vår får vi påskekyllinger og kopplam. Kyllingene passer vi på og forer til de blir høner vi kan å egg av.

I vår barnehage har vi et høyt utdannet personale. Vi har gjennom flere år lagt til rette for at ansatte som ønsket å ta videreutdanning skal få mulighet til det. Alle har tatt eller holder på med utdanning innen barn og ungdomsarbeider faget eller barnehagelærer studiene. Vi har 14 dyktige medarbeidere og over 40 fine barnehagebarn.

Åpningstid: 06.45 – 16.30
Styrer Victoria: 93 45 15 76
Røde Epler: 988 19 558
Grønne og Gule Epler: 948 19 326
Liljebloomsten: 941 30 122
hamargardsbarnehage@gmail.com

Barnehagens lovgrunnlag

Lov om barnehager

I formålsparagrafen står det «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» Barnehageloven, 2005.

Du kan lese hele loven her:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Barnehagen er ifølge rammeplan for barnehagen en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste.

Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Rammeplanen

Rammeplanen er en forskrift til Lov om barnehager og bygger på formålsparagrafen. Fra 1.august 2017 trådte den nye rammeplan for barnehager i kraft, du kan lese hele forskriften her: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Synet på barn og barndom, et helhetlig læringsbegrep og barnehagen som arena for omsorg, lek, læring og danning er sentrale prinsipper. Barnehagens verdigrunnlag skal gjenspeiles i det pedagogiske arbeidet, og barnets beste skal være et overordnet prinsipp. Planen fremhever betydningen av voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og oppdra barn til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Sosial og språklig kompetanse samt sju fagområder er fremhevet med egne mål.

Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foresatte, eier og tilsynsmyndighet.

Taushetsplikt

Alle ansatte i barnehagen er underlagt forvaltningslovens regler om taushetsplikt. §44 Lov om barnehager.

Opplysningsplikt

Barnehagepersonalet - vanligvis styrer - har opplysningsplikt til sosial tjenesten og barneverntjenesten. §§45 og 46 Lov om barnehagen.

Virksomhetsplan og årsplan

Vi har valgt å dele opp årsplanen inn i to:

- En virksomhetsplan som vedvarer over 5 år, hvor det kan komme mindre justeringer hvert år.
- Og et årsplan med pedagogiske planer gjennom året. Som utarbeides videre til måneds planer som skal være tilpasset barnas medvirkning gjennom året.

Grunnen til disse valgene er at virksomhetsplanen gir informasjon om langsiktige målene og progresjonen til barna som foregår over mange år. Viktigste av alt dette er grunnleggende verdier i barnehagen som bygger

på rammeplanen.

Det endrer seg ikke årlig. Det er mye holdningsarbeid som må jobbes med hele tiden for å sikre at alle barnehagebarna får et best mulig pedagogisk tilbud.

Årsplanen inneholder det som endrer seg årlig med barnegrupper, hvem som sitter i SU o.l.

Årsplan som følger kalender året øker muligheten til foreldrene å få god informasjon lettere tilgjengelig gjennom hele året.

Månedsplanene øker også barnas mulighet til medvirkning i planarbeidet i barnehagen.

Barnehagene i Hamar kommune

I Hamar er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en oppvekstplan og en kvalitetsplan for barnehagene.

Oppvekstplanen 2018-2025

Oppvekstplanen er ett styringsdokument som legger føringer for en langsiktig kvalitetsutvikling av oppvekstsektoren i kommunen.

Planen kan leses her:

<https://www.hamar.kommune.no/getfile.php/13435941-1544616371/Bilder/OPPVEKTSPLAN%202018%202025.pdf>

Kvalitetsplanen

Kvalitetsplanen bygger på Nasjonale føringer/mål, kommunale føringer og virksomhetens føringer.

Kvalitetsplanen har følgende fokusområder:

Tidlig innsats, relasjonskompetanse, språk og realfag.

Kvalitetsplanen skal bidra til å gi barna et likeverdig barnehagetilbud med høy kvalitet. Den skal sikre at alle barn får et godt og inkluderende læringsmiljø i en kultur for læring.

<https://www.hamar.kommune.no/getfile.php/13466935-1571302736/Bilder/Hamar/Artikkelbilder/Organisasjonen/Barnehage/Kvalitetsplan%20for%20barnehagene.pdf>

Tidlig innsats

Hamar kommune har et tverrfaglig og tverretattlig samarbeid for å sikre god utvikling hos barn. Vi benytter Kvello modellen og det innebærer at et tverrfaglig team observerer barna og barnehagen som system. Teamet består av representanter fra PPT, helsestasjon, barnevern og fysio- / ergoterapi. På bakgrunn av observasjoner skal hjelpeapparatet drøfte hva et godt barnehagetilbud er for hvert enkelt barn.

Relasjonskompetanse.

Relasjonskompetansen er en forutsetning for å kunne etablere, utvikle, vedlikeholde og reparere relasjoner mellom mennesker, og det omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. (Spurkeland, 2015 & RP, 2017). Å omgås andre, skaffe oss venner, etablere nettverk, samarbeide og danne effektive grupper har sitt utgangspunkt i vår medfødte eller utviklede relasjonskompetanse. De ansattes oppgave er å gå foran som gode rollemodeller, samt legge til rette for vennskap, fellesskap og gode samspillsituasjoner barna imellom.

Barna i barnehagen er avhengig av gode og trygge tilknytninger til de voksne i barnehagen. Foreldre vil som regel alltid være barnets primære omsorgspersoner. Personalet i barnehagen er barnets sekundære omsorgspersoner. De aller fleste norske barn går i dag i barnehagen. Derfor er det svært viktig at de voksne mestrer å etablere gode og trygge relasjoner til barna. Trygge relasjoner viser seg å ha stor innvirkning på barna psykiske helse og legger grunnlaget for videre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling. For at de voksne i barnehagen skal kunne etablere trygg tilknytning til barna, er de avhengig av å kunne forstå barnet innenfra. Et verktøy vi kan bruke for å forstå og møte barnas behov er trygghets sirkelen.

Trygghets sirkelen er en visuell sirkel, der den voksne er den trygge og sikre havnen. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen, barnet er da oppe i sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og glede med barnet. Når barnet er nede i sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine.

Vårt mål er at alle barn skal oppleve å bli sett, hørt og anerkjent.

Realfag

Hamar kommune er realfagskommune. Kommunen ønsker gjennom en felles realfagssatsing å utvikle det systematiske arbeidet med realfag i hele læringsløpet fra barnehagen og videre oppover i skolen. De overordnede målene er:

- Barn og unges kompetanse skal forbedres i realfag gjennom fornyelse av fagene, bedre læring og økt motivasjon.
- Andelen barn og unge på lavt nivå i matematikk skal reduseres.
- Flere barn og unge skal prestere på høyt og avansert nivå i realfag.
- Barnehagelærerens og lærerens kompetanse i realfag skal forbedres.
- Hovedsatsningsområdet er matematikk og mål nr. 4 er vektlagt i kommunen.

Barnehagen skal jobbe mer aktivt og bevisst med fagområdene «natur, miljø og teknikk» og «antall, rom og form» i barnehagehverdagen. Personalet skal undre seg sammen med barnet

og være engasjerte gjennom gode samtaler, hverdagsaktiviteter og lek. Samtaler med barna rundt realfag skal skje naturlig og på barnas premisser.

Språk

Å støtte barns tilegnelse av språk er en av barnehagens kjerneoppgaver. Kommunikasjons- og språkkompetanse er viktig både for barnets liv her og nå og for barnets muligheter i fremtiden.

(Språk i barnehagen, UDIR 2013)

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/sprak-i-barnehagen--mye-mer-enn-bare-prat/>

Personalet skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Personalet skal anerkjenne og verdsette barnas ulike språk og kommunikasjonsuttrykk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Samarbeid med helsestasjonen

Barnehagene samarbeider med helsestasjonen i Hamar om 2-årskontakt. Barnehagen kartlegger i samarbeid med helsestasjonen barnets utviklingsområder for å sikre best mulig kvalitet på 2 – årskontrakten.

HAMAR GÅRDSBARNEHAGE SATSNINGSOMRÅDE

Hamar gårdsbarnehage

Vår visjon i barnehagen er at i Hamar gårdsbarnehage skal alle oppleve glede, omsorg, mestring, vennskap, lek og læring med hovedtyngde på natur og miljø.

Satsningsområde

Natur, miljø og matematikk:

Vi ønsker å sette enda mer fokus på natur, miljø og matematikk dette barnehageåret. Ønsket er å få brukt utemiljøet på en enda bedre måte. Både fysisk og pedagogisk. Vi tar med oss gode erfaringer fra Covid perioden med å dele inn små grupper i løpet av dagen fordelt over hele barnehagens områder. Covid delte barnehagen inn i mye avdelingsarbeid, nå ønsker vi å arbeide enda mer på tvers av avdelinger og bli en hel barnehage igjen. De fleste ansatte er dyktige på å ta med seg det som normalt er sett på som «inne aktiviteter» ut i leken med barna. F.eks. forming og lese bøker. Vi ønsker at barna skal kjenne på mestring og glede av å bruke hele kroppen ute i leken. Mye god utelek med tett voksen kontakt er faglig bevist godt for barna. Blant annet gav universitet i Oslo ut en forskningsrapport i 2018. Den konkluderte med at barn som hadde flere timers utelek i barnehagen var mer konsentrerte, mindre hyperaktive, flinkere til å dele og være en god venn i barnehagen enn barnehagebarn som fikk mindre utelek.

I arbeidet med matematikk så kommer til å arbeide med utgangspunkt i Hamar kommunes realfagsarbeid.

Historien om «Klatremus og de andre dyrene i Hakkebakkeskogen» av Thorbjørn Egner er et tema vi ønsker å arbeide med over en periode. Fordi temaet dekker mye av natur miljø fokuset vårt og er gode muligheter for samtaler med barna om vennskap og følelser.

Vennskap, glede og omsorg:

Vi skal arbeide videre med kapittel 8 i barnehageloven (Psykososialt barnehagemiljø). Hamar gårdsbarnehage skal arbeide forebyggende for at alle barna skal ha et trygt og godt barnehagemiljø. Vi skal arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, lek og læring i barnehagen. Vi arbeider med relasjoner barn-barn og barn-voksne. Og skal følge en kalender som heter «Gleding». Gleding er det motsatte av mobbing.

Gjennom året tar vi opp ulike temaer, blant annet tilhørighet, anerkjennelse, empati, vennskap og følelser.

Vi kommer også til å bruke andre pedagogiske verktøy.

” Grønne tanker, glade barn” er et pedagogisk opplegg som handler om psykologisk førstehjelp med hensikten å stimulere barnas tanke- og følelsesbevissthet.

Psykiske helseplager er en av vår tids store utfordringer og vi i Hamar gårdsbarnehage vil at barna skal lære seg om empati og å utvikle et vokabular som kan hjelpe dem å uttrykke tanker og følelser. Vi vil at barna skal føle seg trygge i barnehagen og lære seg om respekt for andre. Vi kommer til å bruke ”Grønne tanker, glade barn” som både en metode for planlagt tematisering av tanker og følelser i samlingsstundene med alle barna og som en metode for refleksjon, forståelse og bearbeidelse med utgangspunkt i hverdagshendelser.

De ansatte er mer bevist på å sette ord på barnas følelser og anerkjenne alle følelser. Ønsker å presisere at alle følelser er lov, men ikke all adferd er akseptabel. Vet å hjelpe barna å bli bevist på følelser så ønsker vi å anerkjenne behovene deres her og nå. Men også hjelpe dem til å få en best mulig psykisk helse grunnlag når de blir eldre. I Hamar gårdsbarnehage tror vi at barn som får være mye ute i god lek med voksne som er tett på dem og ser deres behov og veileder deres utvikling. Og at dette kan skje i samspill med natur og dyr gir barna en god mulighet til å utvikle seg som et trygt barn i godt

samspill med andre dyr og mennesker. Og det er noe de vil ha glede av i barndommen nå og som godt trygt grunnlag i videre utvikling.

Arbeidet med satsningsområder er valgt etter gode samtaler med ped. lederne og hele personalgruppen. Personalgruppen ble bedt om å tenke hvilke signaler verbale og nonverbale sender barna om ønsker i barnehagen. Det er gjennomført samtaler med noen av de eldste barna om ønsker for barnehage året. Også har foreldre hatt mulighet til å påvirke i foreldremøte og på samarbeidsutvalgsmøte.

Kompetanse

Vi bruker personalmøter og avdelingsmøter til å heve kompetansen til de ansatte og skape gode refleksjoner sammen. Så vi får en best mulig praksis ut i barnehagen basert på fakta og erfaringsbasert kunnskap.

Vi har mye kompetanse blant de ansatte som vi setter ut i praksis sammen med barnehagebarna.

Et av delmålene i oppvekstplanen er at alle barnehager skal ha spesialpedagogisk kompetanse og flerkulturellkompetanse.

Hamar gårdsbarnehage har to barnehagelærere med videreutdanning innen spes.ped. og en barnehagelærerstudent som har kurs i spes.ped.

Vi har en barnehagelærer med videreutdanning innen Barns språkutvikling og språklæring i barnehagen med vekt på flerspråklighet og andrespråks utvikling

Hamar gårdsbarnehage har en barnehagelærer som har videreutdanning innen realfag, matematikk.

Pr. 2021 har åtte av de ansatte har tatt fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Siste ansatte har nå meldt seg opp til fagprøven til våren 2022.

To av de faste barne- og ungdomsarbeiderne går på samlingsbasert barnehagelærer og arbeider hos oss når de ikke er på studier eller i praksis. De er ferdig barnehagelærere i 2023 og 2024.

For å kunne nå alle målene våre har barnehagen høy grunnbemanning og høy faglig kompetanse i bemanningen. Vi er en lærende barnehage som stadig er i utvikling.

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn i barnehagen får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden (RP-2017).

Småbarnsalderen er ikke en livsfase som i hovedsak handler om forberedelser til voksenlivet, men en fase der det enkelte barn skal vokse ut fra egne forutsetninger og oppleve å bli sett og respektert som seg selv (St. meld. 24 (2012-2013)) Barnet kommer med ulike forutsetninger, medfødte og miljømessige, og skal møtes som de unike individene de er.

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter (RP-2017).

Barnehagedeltakelse er på mange måter en trening i demokratiforståelse. Å få være en del av et barnefellesskap som ledes av et kompetente personale, fremmer følelsen av tilhørighet, respekt og forståelse for andre og bidrar til å utvikle sosial kompetanse. (St.meld.nr. 24 2012-2013).

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det

finnes mange måter å tenke, handle og leve på (RP-2017).

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling. (RP – 2017).

Alle barn skal ha samme mulighet til å bli sett og hørt, og oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen, uansett kjønn. Vi fremmer likeverd ved å vise respekt for ulikhetene som finnes både i personalet og i barnegruppa. Vi møter små og store på en likeverdig måte. Vi viser med ord og handling at vi har respekt for det som er ulikt, forebygger diskriminering og har fokus på menneskeverd og gode relasjoner.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen (RP- 2017).

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal **bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.** Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk

aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner (RP-2017).

Psykososialt barnehagemiljø

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon.

Tidlig og systematisk styrking av barns sosiale kompetanse fører til at barn får viktig kunnskap om seg selv, hvordan de knytter kontakter på en positiv måte og hvordan de skal forholde seg til andre.

Vi som jobber i barnehagen, har et særskilt ansvar for å ivareta barnas psykososiale miljø. Det ble i 2020 tilføyd et kapittel i barnehageloven, kapittel 8.

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Denne paragrafen er ny og gir regler om nulltoleranse og forebyggende arbeid i barnehagen.

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø(aktivitetsplikt)

Denne paragrafen skal sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø og at alle som arbeider i barnehagen har plikt til å følge med og gripe inn hvis de får mistanke eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

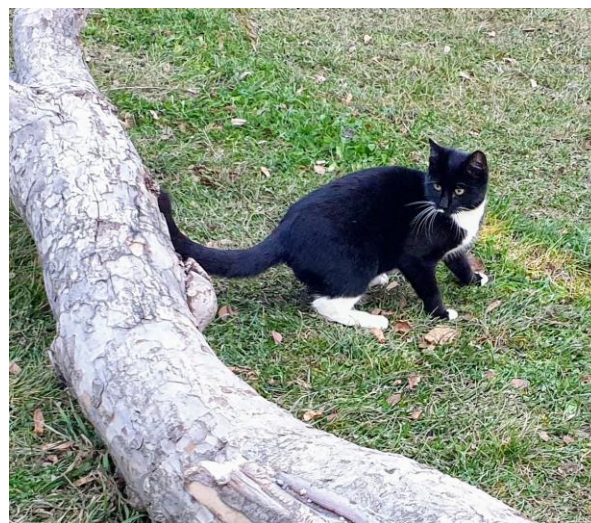
§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

Denne bestemmelsen er ny og fastsetter en skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn (Barnehageloven, 2020).

Hamar kommune har en handlingsplan mot mobbing for barnehagene, i tillegg har vi også utarbeidet en tiltaksplan når mobbing og krenkelser skjer, samt en aktivitetsplan som skal iverksettes når vi opplever at barna ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

<https://www.hamar.kommune.no/getfile.php/13351970-1474280448/Bilder/Hamar/Artikkelbilder/Organisasjonen/Barnehage/mobbing%20i%20bhg%20HANDLINGSPPLAN%20MOT%20MOBBING.pdf>

Mobbing kan forebygges ved at kompetente voksne legger til rette for å utvikle gode sosiale ferdigheter og jobber for å skape et aksepterende miljø med et godt og åpent foreldresamarbeid.

BARNEHAGENS INNHOLD OG FORMÅL

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er med-skapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede. Barnas fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Omsorg

Omsorg handler om trygghet, tilstedeværelse og raushet. Omsorg skal være en del av barns hverdag i barnehagen. Kjennetegn på god omsorg er et nært og tilgjengelig personale, som har evne og vilje til innlevelse og samspill. Alle barn trenger kjærlighet, trøst og kos. Barna skal møte tydelige og forutsigbare ansatte som anerkjenner deres følelser, tolker og støtter dem i å sette ord på hvordan de har det. Personalet i barnehagen skal hjelpe barna til å regulere følelser og atferd.

Omsorg og trygghet er grunnlaget for at barnet skal ha en god dag i barnehagen.

Trygghetsfølelsen hos barnet er en forutsetning for positiv utvikling på alle områder. Trygghet og omsorg er av den aller største betydning i de første leveårene. Muligheten for å kunne gi og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. Gjensidig samhandling med barn og voksne i lek og læring er en forutsetning for barnets danning.

Omsorg og trygghet er grunnlaget for all læring og vennskap. Så vi jobber mye med barns trygghet.

Trygge tilknytningsforhold er den beste «livsforsikring» du kan ha (Bowlby 1990). Trygghet er grunnlaget for trivsel og all videre utvikling. Vi er opptatt av å jobbe med trygghet og gode relasjoner i barnegruppen. For å oppnå trygghet må vi jobbe for et raust, inkluderende miljø der barn, foreldre og personalet alltid blir møtt med åpenhet, anerkjennelse og respekt. Raushet og inkludering kommer ikke automatisk og må til stadighet reflekteres rundt og settes ord på.

Lek

Kjennetegn på lek er at den er prosessorientert, indre motivert, frivillig og spontan. Lek er kreativ virksomhet. Leken i barnehagen er kjernen i pedagogisk praksis. Lek er avgjørende for barns trivsel, læring og utvikling. Barns lek skal ha en sentral plass i hverdagen, fordi den har en egenverdi og samtidig bidrar til barns utvikling og læring. Spesielt utvikles språklig og sosial samhandling gjennom lekaktiviteter. Personalet skal planlegge og tilrettelegge slik at det blir tid og rom for leken. Det kreves kunnskaper, systematisk observasjon, og en bevisst holdning til voksenrollen, for å skape og bevare gode lekemiljøer for barna.

Danning

Danning kan forstås som en kontinuerlig prosess som skjer i og med alle mennesker innenfor et sosialt og kulturelt fellesskap. Vi skaper oss selv og blir skapt i møte med andre mennesker, med kultur og historie, natur og samfunn. Det handler om hvordan vi forholder oss til verden og andre mennesker og hvordan vi blir forandret i disse møtene. Danning er en livslang prosess som handler om hvordan vi som mennesker utvikler evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden og bidra til å legge grunnlag for modning,

selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Rammeplanen sier at «danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Danning rommer alt dette.»

Læring

I barnehagen foregår det både formelle og uformelle lærings situasjoner, og hele personalet skal ha et aktivt forhold til barnas læringsprosesser. Barna skal oppleve et stimulerende miljø i barnehagen som bidrar til at de får lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Personalet skal støtte og anerkjenne barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær, og det skal gis utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Personalet skal skape et godt læringsfellesskap slik at alle barn får delta i egen og andres læring. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal barna utvikle ferdigheter, kunnskaper og holdninger gjennom sosialt samspill med andre barn og voksne, slik at de opplever å bety noe for andre. Barns sosiale

kompetanse styrkes i samvær med andre og er nødvendig for å kunne inngå i en vennskspsrelasjon. Å oppleve vennskap berører mange svært sentrale sider av det å være et menneske. Vennskspsrelasjoner rommer både glede over å være sammen, glede over fellesskapsfølelse, opplevelse av å skape mening sammen og felles humor. Men det innebærer også mulighet for konflikter og utestengelse. Utvikling av sosial kompetanse er derfor et av satsningsområdene i Hamar kommune.

Å tilhøre en gruppe gir barna trygghet og sosial tilknytning. Å etablere vennskap og opprettholde dem er en viktig faktor i sosialisering prosessen og en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling. Barna skal lære å respektere seg selv og andre. Dette fører til ett godt samspill og medbestemmelse.

Mestring

Mestring er en følelse som er helt nødvendig for å utvikle et solid og positivt selv bilde. Gjennom ulike aktiviteter som; fysisk-motoriske, estetiske og mental-sosiale, ser vi på det som svært viktig å bidra til at barna opplever mestring. Barnas ressurser og ønskede adferd skal regelmessig tillegges stor vekt og løftes frem for barn individuelt og i gruppe.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter (RP-2017)

Nedenfor følger vårt arbeid med de 7 fagområdene som barnehagen er pålagt å følge, jfr. Rammeplan. Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barn nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær. Hamar gårdsbarnehage har utviklet en alders inndelt progresjonsplan til hvert av fagområdene. Dette som en idebank for oss for å kunne jobbe med alle fagområdene sammen med barnehagebarna. Som dere vil se vil hvert fagområde dekke et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder er ofte representert samtidig i temaopplegg, og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. Når vi arbeider med fagområdene og ulike temaer i barnehagen er det viktig at det er på barnas premisser. Om det er opplegg som vi tror passer barna, og det er noe helt annet som fanger interessen deres så skal personalet være så faglig sterke at de klarer å flette fagområdene inn i barnas ønsker og interesser.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. (RP-2017)

Slik jobber vi med fagområdene i barnehage:

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse gjennom flere kommunikasjonsformer. Vi skal bidra at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (RP-2017)

Aldersgruppe	Forventinger	Arbeidsmetoder
1-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Bli stimulert til turtaking og babling. Få bekreftelse på kroppsspråk. Få kjennskap til rim, regler og bevegelsessanger. Få høre enkle rim, regler og sanger. 	<ul style="list-style-type: none"> Korrekt benevning ved måltid, påkledning, stell og gjennom hele dagen ellers. Synge sanger. Samtale. Faste rim og regler som barna får høre og bli kjent med. Lese bildebøker. Voksne bruker språket bevisst og stimulerer barna til turtaking.
2-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Voksne bruker språket bevisst i samspill. Lære enkle rim, regler og bevegelsessanger. Lære faste sanger som vi synger i barnehagen. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi bruker rim-, regle- og sangkort i samlingsstund. Bruk av konkreter ved fortelling i samlingsstund. Voksne benevner, bekrefter og utvider i samtaler og samspill med barna. Vi bruker korrekt benevning på hendelser gjennom dagen.
3-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Få kjennskap til eventyr Kunne rim og regler utenat etter å ha hørt dem gjentatte ganger. Kjenne igjen navnebildet sitt. Bruke språket aktivt. 	<ul style="list-style-type: none"> Bruk av konkreter i samlingsstund. Lese bøker. Dramatisering. Lesestund. Sette ord på følelser og situasjoner. Bruk av «Snakkepakken»
4-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Stimulere til lekeskriving. Øve på blyantgrep. Øve på å skrive forbokstaven sin. Vente på tur. Telle til ti. Kunne sette ord på noe som har hendt. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi har tegneark og blyanter tilgjengelig. Bruk av rim og regler i samlingsstund. Lese sammen med barna. Tegne og male. Bruk av «Snakkepakken»
5-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Leke med språket. Skrive navnet sitt. Følge med på en historie og kunne gjenfortelle den. Kunne spille spill og følge regler. Dramatisere og fortelle. 	<ul style="list-style-type: none"> Kapittellesing. Lage egne rim, regler, sanger og fortellinger. Voksne er gode rollemodeller gjennom deltagelse, motivasjon og engasjement. Vi har bøker lett tilgjengelig. Vi lytter til barna. Ha rekvisitter og konkreter tilgjengelig.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal tilrettelegge for at barna kan tilegne seg gode vaner når det gjelder bevegelsesglede, matglede og matkultur. De skal kunne oppleve motivasjon og mestring utfra egne forutsetninger. Dette handler blant annet om å bli kjent med sine egne behov og kjennskap til hvordan kroppen fungerer. Personalet skal være aktive i å støtte og utfordre barna til variert fysisk lek. (RP-2017)

Aldersgruppe	Forventninger	Arbeidsmetoder
1-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve stellesituasjoner som hyggelige og trygge stunder. • Åle, krype, krabbe fritt rundt ute og inne. • Spise variert og sunt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha gode rutiner og god tid til hvert barn i stellesituasjon. • Innrede avdelinger med hensyn til barnas utvikling. • Presentere mat på ulike måter og motivere til å smake.
2-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Vaske hender før og etter måltid. • Bevege seg ute i ulendt og ulikt terreng. • Gå på tur. • Høre rim, regler og sanger og ulike kroppsdelene. • Delta i matlaging. • Skape bevissthet om egen kropp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voksne veileder og hjelper til med håndvask. • Vi har utedager og turdager. • Konstruksjonslek. • Hinderløype. • Samlingsstunder.
3-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Toalettrutiner og bleieslutt. • Vaske hender selv etter toalettbesøk. • Få erfaring med voksenstyrt fysisk aktivitet. • Bevegelse- og sangleker. • Gå selv på tur. • Kle av og på seg. • Finne frem klær selv. • Delta i matlaging. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trene på toalett etter barnas individuelle behov. • Voksne veileder ved håndvask. • Planlagte aktiviteter som hinderløype, ballspill, regelleker mm. • Øve finmotorikk gjennom perling, pusling, tegning, lego mm. • Voksne veileder og setter av god tid i av- og påkledningssituasjoner. • Sette av god tid til matlaging.
4-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Regelleker • Kroppsbeherskelse og koordinasjon. • Utføre fysiske bevegelser etter instruksjoner. • Gå på tur og følge med gruppa. • Delta i matlaging og få kjennskap til sunt og variert kosthold. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gi barna instruksjoner og veilede i ulike grovmotoriske aktiviteter. • Ulike spill med ball for å øve koordinasjon. • Alle barna har en hånd å holde i når vi er på tur. • Øve finmotorikk gjennom å kneppe knapper, glidelås, pusle, perle, lego mm.

		<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle smakssansen og bidra til å skape gode vaner rundt måltidene.
5-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Gå lengre turer i ulendt terreng. • Utføre regelleker. • Bidra med matlaging og ha kjennskap til sunne matvarer. • Få kjennskap til matens opprinnelse. • Trygghet på egen kropp. • Selvstendighet i toaletttrutiner. • Selvstendighet i av- og påkledning. • Vite hvilke klær man skal ha på seg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gå utenom stier i skogen. • Besøke naturlekeplasser. • Delta i regelleker inne og ute og finne frem utstyr til leken. • Stelle hos dyrene. • Kjøkkenhage. • Bruke samlingsstunder til å samtale om kroppen. • Finne frem klær og rydde etter seg. • Ha orden på egne ting.

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen skal gi barna estetiske erfaringer med kunst, kultur, og legge til rette for utforskning, fordypning og progresjon. Det kan omfatte ulike uttrykksformer som billedkunst, kunsthåndverk, musikk, dans, drama, film, arkitektur og design. (RP-2017)

Aldersgruppe	Forventninger	Arbeidsmetoder
1-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Få erfaring med forskjellige formingsmaterialer. • Høre ulik musikk. • Danse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sansekasser. • Fingermaling. • Samlingsstunder.
2-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Opplive dramatisering og dramatisere selv. • Uttrykke seg ved hjelp av ulike materialer. • Bruke formingsverktøy. • Høre eventyr/fortelling. • Bevege seg til musikk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samlingsstunder hvor barn og voksne dramatiserer. • Utkledningstøy. • Ha formingsmateriale tilgjengelig.
3-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Kjenne på egen skaperglede. • Dramatisere enkle eventyr. • Bearbeide inntrykk og uttrykke dem. • Klippe med saks. • Kjenne igjen rytme i sang og musikk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha formingsmateriale tilgjengelig. • Samlingsstunder og grupper. • Spille musikk inne og ute. • Voksne lytter og støtter barna i deres uttrykk.
4-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Kreativitet og skaperglede i formingsaktiviteter. • Høre på musikk fra forskjellige sjangere og kulturer. • Dramatisere sammen med andre. • Klippe ut former. 	<ul style="list-style-type: none"> • Formingsmateriale og utstyr tilpasset barnas nivå. • Spille, lytte og bevege seg til ulik musikk. • Sette opp skuespill for andre barn i barnehagen.
5-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Få erfaring med tradisjonelt håndarbeid. • Kunne klippe etter streker. • Bruke kreativitet i lek og aktivitet. • Høre forskjell på ulike sjangere. • Ta bilder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samlingsstund og grupper. • Besøke bibliotek og museer. • Sy, veve, synge og danse. • Tegne til musikk. • Motivere barna til å uttrykke seg gjennom ulike kreative uttrykksformer.

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme barns forståelse for naturens egenart og behovet for å ta vare på naturen. Barnehagen skal bidra til at barna får innsikt i viktigheten av å bevare biologisk mangfold og for bærekraftig utvikling. (RP-2017)

Aldersgruppe	Forventninger	Arbeidsmetoder
1-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Være ute og kjenne på vær og vind. • Kjenne på og få erfaring med sand, vann, snø, is og gress. • Bli tatt bilde av og se det igjen på en skjerm. • Så frø og se det spire. • Få kjennskap til dyrene på gården og dyreliv ellers. 	<ul style="list-style-type: none"> • Faste utedager • Leke på uteområdet og på turer i nærmiljøet. • Vise barna bilder. • Barna sover ute. • Hjelp til med stell av dyrene. • Hjelp til i kjøkkenhagen.
2-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Utforske naturen og den mangfold. • Konstruere ved hjelp av duplo, togbaner, klosser og naturmaterialer. • Kjennskap til IKT. • Så og plante i kjøkkenhagen. • Hjelp til i stallen. • Få kjennskap til livssyklusen til dyrene. 	<ul style="list-style-type: none"> • Turer i nærmiljøet. • Ha konstruksjonsmateriale lett tilgjengelig. • Ta bilder, læringsbrett. • Voksne veileder i arbeidet i stallen og i kjøkkenhagen.
3-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Være på oppdagelsesferd i naturen. • Finne insekter. • Ta bilder selv. • Bruke læringsbrett. • Søppelsortering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gå på tur til skog og mark. • Voksne motiverer barna til å utforske naturen. • Ha kamera og læringsbrett tilgjengelig.
4-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke Bee-Bot. • Kjennskap til årstider. • Turglede. • Utføre enkle forsøk. • Få kjennskap til miljøvern. • Fange og studere insekter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Grupper og samlingsstund. • Bruke kalender/årshjul. • Følge med på forandringer i naturen. • Plukke søppel og sortere den.
5-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Oversikt over årstidene. • Bruke naturmaterialer i rollelek og samspill. • Utføre enkle forsøk og forstå dem. • Bevissthet rundt bærekraftig utvikling. • Få kjennskap til naturfenomen og fysiske lover. 	<ul style="list-style-type: none"> • Følge med på årshjulet. • Samle og bruke materialer fra naturen. • Voksne veileder i eksperimenter. Undring over hva, hvordan og hvorfor. • Respekt for naturen og hverandre.

Antall, rom og form

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan oppdage, utforske og skape strukturer, forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og gjøre barna i stand til å oppdage matematikk i dagliglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur. De skal oppfordres til å være medskapende og kreative. Vi skal stimulere barns undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. (RP-2017)

Aldersgruppe	Forventninger	Arbeidsmetoder
1-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Få kjennskap til enkle eventyr med rytme, tall og gjentakelse. Utforske rommet. 	<ul style="list-style-type: none"> Bruke samlingsstunder. Voksne benevner og setter ord på det vi gjør.
2-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Kjennskap til begreper som over, under, stor, liten. Syng sanger som inneholder tallord. Rim og regler med tallord. 	<ul style="list-style-type: none"> Lage hinderløyper ute og inne. Bevissthet rundt valg av sanger, rim og regler.
3-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Kunne begreper som over, under, mellom, bak, foran. Telle til ti. Ha kjennskap til ulike former. 	<ul style="list-style-type: none"> Benevning i dagligdagse situasjoner. Telle barn i samling. Hjelpe til å dekke matbord. Lete etter former i omgivelsene våre.
4-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Undre seg over lengde, høyde og vekt. Spille spill og vente på tur. Kunne peketelle. Kunne beskrive hvor man er ved bruk av preposisjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> Bruke målebånd, vekt. Ha spill tilgjengelig. Telle fingre. Lese «Min første 1-2-3».
5-åringen	<ul style="list-style-type: none"> Sette i gang og gjennomføre en omgang med brettspill. Bruke Bee-Bot. Tallforståelse. Begrepsforståelse. Matlaging. Kunne forskjell på høyre og venstre. Kunne preposisjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> Ha gode og interessante spill tilgjengelig. Grupper. Bruke måleredskaper ved matlaging. Kims lek, bingo, lotto, memory. Voksne er med og veileder i spill.

Etikk, religion og filosofi

Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn som speiler seg i barnehagen. Barnehagen skal interesse for mangfold og forståelsen for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål, skal barna få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal vi i barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft. (RP-2017)

Aldersgruppe	Forventninger	Arbeidsmetoder
1-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve nestekjærlighet. • Gi og få omsorg. • Fokus på «meg og kroppen min». 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfordre til å dele med hverandre. • Gi og få trøst. • Bli oppmerksom på andre rundt seg.
2-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Få kjennskap til ulike religioner og livssyn. • Vise empati. • Trøste andre og ta imot trøst. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke samlingsstunder til å fortelle om forskjellige religioner og levesett. • Oppleve ulike høytider. • Daglige samtaler om hvordan vi kan hjelpe hverandre. • Vise hva vi kan gjøre hvis noen er lei seg.
3-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Øve på konfliktløsning. • Prosocial atferd. • Samarbeide med andre. • Se at andre lever annerledes enn oss. • Være med og markere høytider. • Filosofering og undring. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke «Start» i samlingsstund. • Voksne støtter og veileder i samspill og konflikter. • Fokus på høytiden som markeres i formingsaktiviteter, samlingsstund og grupper.
4-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Forstå konsekvenser av egne handlinger. • Prøve å løse konflikter på egen hånd. • Kunne vise ulike ansiktsuttrykk og tolke andre sitt uttrykk. • Ha gode samtaler, undre seg og filosofere. • Få kjennskap til ulike tradisjoner, levesett og kulturer. • Skape aksept for ulikheter og likheter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sette ord på og beskrive følelser. • Se seg i speilet og prøve ut ansiktsuttrykk. • Aktiviteter som krever samarbeid. • Deltagelse i barneaksjonen FORUT. • Bruke «Grønne tanker – glade barn». • Markere høytidsdager og morsmålsdagen.
5-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Sette ord på følelsene sine. • Ha kunnskap om ulike tradisjoner og levesett. 	<ul style="list-style-type: none"> • Snakke om følelser. • Bruke samlingsstunder til å formidle kunnskap om ulike kulturer.

Nærmiljø og samfunn

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker, slik at barna kan oppleve tilhørighet til sitt nærmiljø. Kulturelt mangfold og ulike levemåter er en del av dette fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere, og få begynnende kjennskap til menneskerettigheter. (RP-2017)

Aldersgruppe	Forventninger	Arbeidsmetoder
1-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Være en del av fellesskapet. • Bli kjent med rutiner. • Bli kjent med nærmiljøet. • Få kjennskap til «selvet». 	<ul style="list-style-type: none"> • Lage hus med bilder av familien. • Faste rutiner. • Gå på turer i nærmiljøet.
2-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve nærmiljøet. • Erfare tradisjoner. • Markere samefolkets dag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gå på tur. • Faste turplasser. • Bruke samlingsstund til å forklare og vise samenes levesett.
3-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Markere samefolkets dag. • Kjenne igjen veien til barnehagen. • Oppleve fellesskap og mangfold. • Kjenne tilhørighet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Høre samisk musikk og ha ulike aktiviteter som gir barna kjennskap til samisk kultur. • Gå på faste turplasser i nærmiljøet. • hjelpe barna til å inkludere hverandre i lek.
4-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med hva som finnes i nærmiljøet vårt. • Markere samefolkets dag. • Bli kjent med menneskerettighetene. • Få kjennskap til ulike familiers levesett. 	<ul style="list-style-type: none"> • Turer til bibliotek, flyplass og turplasser. • Lære om samefolket. • Bruke samlingsstunder/grupper til formidling av menneskerettigheter.
5-åringen	<ul style="list-style-type: none"> • Markere samefolkets dag. • Kjennskap til mangfoldet i barnehagen. • Kjennskap til ulike levesett verden over. 	<ul style="list-style-type: none"> • Besøke ulike bedrifter i nærmiljøet. • Skolebesøk. • Besøke eldreheim. • Formidle gjennom bruk av sanger, film, bilder og fortelling.

BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning.

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.. (RP-17)

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. (RP-2017)

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Det kan også bidra til en åpen diskusjon om barnehagens formål, innhold og oppgaver. Faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet. På denne måten kan personalet lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget (RP-2017)

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. (RP-2017)

Eksempler på dokumentasjon:

- Månedspaner/brev
- Bilder
- Tilbakemeldinger i foreldresamtaler og foreldremøter
- Bruker «Alle med» evnt «TRAS»
- «Pedagogisk analyse» som verktøy for å observere, dokumentere og finne riktige tiltak til enkelt barn.

BARNES MEDVIRKNING

§ 3 Barns rett til medvirkning

(Barnehageloven) Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Å ta barns medvirkning på alvor forutsetter god kommunikasjon mellom barna og personalet og mellom personalet og foreldrene.

Barns rett til medvirkning krever tid og rom for å lytte og samtale. Den pedagogiske virksomheten må organiseres og planlegges slik at det gis tid og rom for barns medvirkning. Slik kan barn bli motiverte til å påvirke sin egen hverdag i barnehagen. Barn må erfare tydelige og ansvarsfulle voksne som tar hensyn til hele gruppen.

Danning og medvirkning kan ses som gjensidige prosesser. Slik kan barn få et positivt forhold til seg selv og egen læringsprosess. Alle barn har krav på å bli møtt som den de er. Personalet skal hjelpe barna til å forstå at egne handlinger kan gå ut over andre. Ikke alle handlinger er akseptable.

Barn kan delta i planleggingsarbeidet med direkte innspill i samtaler om hva de liker å foreta seg i barnehagen og ved at de uttrykker seg på andre måter. Når temaer til mnds planen blir utarbeidet skal man ta utgangspunkt i satsningsområder som bygger på rammeplanen og hva som er barnas ønsker.

Selv de yngste barna uten språk skal kunne gi uttrykk nonverbalt hva de ønsker mer av. Vi legger vekt på at vi har fleksibilitet og rom for spontanitet og barns medvirkning.

Voksne i barnehagen skal lese barnas nonverbale språk og legge til rette så barna skal få innflytelse på egen hverdag. Vi skal jobbe for å legge til rette for at barna skal kunne bestemme etter alder/modningsnivå. Det er hele tiden en avveining mellom barnas medvirkning og hva er best for barnegruppen som helhet sitt beste.

Barna har rett til å være med å påvirke sin egen hverdag. Personalet må sørge for at det blir satt av tid og rom til barnas medvirkning.

Vi voksne vil være støttende stillaser rundt barnas interesser og gi større språk til det barna interesserer seg for. Vise interesse for at det barna liker er verdifullt, fordi barna sine meninger er verdifulle.

FORELDRENES MEDVIRKNING

Vi ønsker å høre dine synspunkter og meninger. Dere har mange måter å påvirke barnehagehverdagen på. Viktigste arenaen er henting og levering. Da kan dere formidle hvordan barnet deres har det, og vi kan diskutere gode løsninger for barnet. F.eks. ved at dere sier til oss at nå kommer far til å jobbe borte denne uken, da kan vi lettere lese at barnets sutring egentlig er et behov for fang og ro.

Foreldrenes ulike arenaer å medvirke på:
 - hente og bringesituasjon. – foreldresamtale. Foreldremøte. Foreldreutvalget. Foreldreundersøkelser. Ulike sosiale aktiviteter, påskefrokost, juleavslutning o.l. via tlf, sms, mail.

Henting og levering – Vi ønsker at henting og levering skal være gode muligheter til utveksling av informasjon. Vi ønsker å ta imot barna på en god måte. Vennligst ikke lever barna midt i samlingsstund 09.30 eller ved frokost kl. 08.30. Barna er så små og klarer ikke alltid å fortelle hvordan ting er. Derfor er det ekstra viktig at vi deler informasjon om barna har spist lite, sovet lite, har noe ubehag eller annet. Sensitiv informasjon skal ikke deles foran barna eller i garderobesituasjon hvor andre foreldre henter/leverer. Da er det bedre om vi går inn på kjøkkenet eller tar tid til et møte.

Foreldresamtaler - Foreldresamtaler i barnehagen er frivillig, men vi vil likevel legge til rette for foreldresamtaler. Ta gjerne kontakt hvis dere ønsker en samtale også utenom oppsatt tid.

SAMARBEIDSUTVALGET - SU

Sammen med foreldrene skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet skal ha barnets beste som mål.

Foreldrerådet består av alle foreldrene og skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at barnehagen og foreldrene skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ og skal uttale seg om saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet. (RP-2017)

Samarbeidsutvalget velges for hvert år. Hvem som er i SU står i årsplanen.

Overganger

Tilvenning

Når et barn begynner i barnehagen, er det en stor overgang i barnets liv. Barnet får flere omsorgspersoner å forholde seg til. Barnehagen må derfor skape en god og trygg barnehagestart for barnet i samarbeid med foreldrene. Barnehagen har ansvaret for å legge til rette for dette, ved å organisere hverdagen slik at rutiner, rom og tid tilpasses de nye barna og deres behov. Både forskning og erfaringer peker på viktigheten av å bruke tid på en gradvis tilvenning for barnet. Generelt trenger yngre barn lenger tilvenningstid. Det er viktig at foresatte som følger barnet setter av nok tid i oppstarten for å kunne delta i noen av barnehagens aktiviteter og rutiner sammen med barnet og ellers være tilgjengelig den første tiden. I overgangen må det være tett dialog mellom barnehagen og hjemmet, slik at individuelle tilpasninger kan gjøres.

Når barnet begynner i barnehagen skal barnehagen i samarbeid med foreldre legge til rett for at barnet kan få en trygg og god start. Småbarns avdelingen blir skjermet

første perioden for å gi dem færrest mulig nye voksne å bli kjent med den første tiden.

Alle nye barn i Hamar gårdsbarnehage skal få tilbud om besøksdager i god tid før barnehagestart. Mange har jevnlig besøksdager i 6 mnd før de starter i barnehagen. Da kommer de 1-2 timer i barnehagetiden. Solfrid har også gitt tilbud til besøksdager for nye barn flere lørdager for å kunne gi ro rundt de yngste barna ved besøksdagene. Vi ser at foreldre som benytter seg av tilbudet med lang tilvenning gjør at barna deres fortere blir trygg i barnegruppen. Og det er til fordel for enkelt individets trygghet og barnegruppen som helhet.

Barnehagen tilpasser rutiner, organiserer tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent og knytte relasjoner til personalet og andre barn. Personalet sørger for at barnet får tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve trygghet til å leke, utforske og lære. Vi har utarbeidet egne rutiner for tilvenning som vi tilpasser hvert enkelt barn.

Innad i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (RP-2017). I Hamar gårdsbarnehage legger vi til rette for at barna skal få en god overgang fra liten til stor avdeling. Å bytte avdeling og hva det medfører kan for noen innebære store omveltninger i et barns liv. Pedagogene overfører informasjon mellom avdelingene for å ivareta hvert enkelt barns trygghet, trivsel og utvikling. De eldste barna på småbarnsavdelingen vil jevnlig være med på samlinger på avdelingen de skal over til. Disse samlingene skjer annenhver uke i en periode før planlagt bytte av avdeling.

Etter covid 19 så kan barnehagen jobbe mye mer som helhetlig barnehage igjen. Det gjør at barna kan være på tvers av avdelinger. Og avdelingene samarbeider med barnegruppene. Det gjør overganger lettere. Det gjør også at relasjoner som er på tvers av avdelinger blir opprettholdt. Det er ofte stor gjensynsglede mellom barn-voksne når barn har begynt på nye avdelinger, men er sammen i f.eks. utetiden.

Skole

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt SFO. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. (RP-2017). Hamar kommune har egne rutiner for samarbeid rundt skolestart for de eldste barna i barnehagen. Med godt samarbeid med skolene.

Barnehagen har gjennom året skoleforberedende aktiviteter med fokus på basisferdigheter på alle utviklingsområder, som for eksempel sosial kompetanse og språkutvikling. For å gjøre overgangen for barnehagebarn lettere brukes en del tid på selvstendighet, blant annet i av og påkledning situasjoner, selvstendighetstrening i forhold til toaletterutiner og øve på ha oversikt over egne ting. Dette tilpasset enkelt innviddes behov for oppfølging.

I samarbeid med foreldre skal barnehagen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehagen til skolen. Barnehagen og skolen bør samarbeide om tilbudet til de eldste barna i barnehagen med utgangspunkt i kunnskap- og informasjonsutveksling. Ved deling av informasjon om barnet til skolen ber vi om samtykke fra foreldrene på forhånd. Samtaler med skolestarterne blir tatt på vårhalvåret før de begynner på skolen. Vi ønsker at barna skal glede seg til å begynne på skolen og at de møter skolen med nysgjerrighet og tro på sine egne evner. Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg de kunnskaper, erfaringer og ferdigheter de trenger for å gi dem et godt grunnlag og motivasjon til å begynne på skolen. Gjennom samtaler, samlingsstunder og besøk ved barneskoler skal barna få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen. Boken til Anna Fiske «Hvordan begynner man på skolen» bruker vi som et av verktøyene for å lette overgangen barnehage skole.

Barnehagepedagog Angela har hovedansvaret for skolestarterne. Barna velger selv navn på gruppen sin, så dette varierer år til år. Skolestarterne har forskjellige opplegg. Blant annet et opplegg som heter skrivedans. Skrivedans er lystbetont og lenken metode for stimulering av tegne- og skriveferdigheter. Det er mestringsorientert, og ikke resultatorientert. Det er god blanding av lek, musikk og bevegelse. Det er utviklet av skrivepedagog Ragnhild Astrid Ousseren. Målet er at barna skal bli «bevegelsesmodne» på en naturlig og leken måte. Skrivedans handler ikke om innlæring av bokstaver men om innlæring av forberedende bevegelser, mens barna samtidig venner seg til å se og leke med bokstavene. Skolestarterne får også tilbud om vanntilvenning i Ankerskogen på vårhalvåret så lenge det er økonomisk støtte fra fylket til det.

Her er link til gjeldende skolekretsgrenser for barneskolene i Hamar kommune: <https://www.hamar.kommune.no/category6268.html>

Andre samarbeidspartnere

For å kunne gi barnehagebarna et best mulig tilbud er det viktig for barnehagen å kunne samarbeide med ulike faginstanser. Noen ganger har barnehagen behov for å hente informasjon fra andre som har ulik spesialkompetanse. Dette er for å hjelpe barnehagebarna til best mulig utvikling.

Tverrfaglig samarbeid

Barnehagen vil til enhver tid kunne innhente råd og veiledning og ekstra ressurser fra andre instanser:

- Skoler – overgang mellom barnehage og skole
- PPT (Pedagogisk psykologisk tjeneste)
- HIPPT
- BUP (Barn og ungdomspsykiatri)
- Helsestasjon (Helsesøster)
- Fysioterapeut
- Språksenter i Hamar kommune (Logoped)
- Skole (overgang barnehage-skole)
- SFO
- Småbarnsteam
- Barnevernet
- Home start
- Ergoterapeuter
- Naturskolen

Dersom vi søker ekstra oppfølging av enkeltbarn vil foreldre alltid kontaktes for samarbeid og samtykke til deling av informasjon om barnet.

